

Fișierul BPOC.xls conține date despre 60 de pacienți cu bronhopneumonie obstructivă cronică. Aceste date au fost culese în urma unui studiu de tip cross-sectional, la diferite momente ale studiului. Fișierul conține datele culese la trei momente ale studiului: (1) la început, (2) după prima medicație și (3) după a doua medicație.

Investigați prezența unei posibile asocieri între frecvența cardiacă (FC3) și capacitatea vitală a pacienților cu BPOC (CVV3), la momentul al III-lea al studiului.

In cazul în care se stabilește o asocieră semnificativă, ce capacitate vitală va avea un pacient cu frecvența cardiacă de 70 bpm?; dar pentru frecvența de 45 bpm?

a. Formularea ipotezelor de cercetare

Dorim să vedem dacă există o corelație semnificativă între frecvența cardiacă și capacitatea vitală, la momentul al III-lea al studiului.

b. Formularea ipotezelor statistice

- ipoteza de nul, H_0 : în populație, cele două variabile nu se corelează
formula: $\rho=0$
- ipoteza alternativă, H_a : în populație, cele două variabile se corelează
formula: $\rho \neq 0$

ρ - coeficientul de corelație pentru populația din care e extras esanționul

c. Alegerea și aplicarea testului statistic

Analiza corelatiei

condiție:

- avem 2 coloane de valori numerice continue (cazul problemei de față)

In Excel:

1. Cu functia **CORREL** se calculeaza coeficientul r de corelatie Pearson

- *Proprietăți:* $r \in [-1, 1]$

sensul corelatiei:

$r > 0 \Rightarrow$ corelație directă (pozitivă)

$r < 0 \Rightarrow$ corelație indirectă (inversa, negativă)

taria corelatiei:

$-0.25 < r < 0.25 \Rightarrow$ fara corelație

$-0.5 < r < -0.25$ sau $0.25 < r < 0.5 \Rightarrow$ corelație slabă

$-0.75 < r < -0.5$ sau $0.5 < r < 0.75 \Rightarrow$ corelație moderata

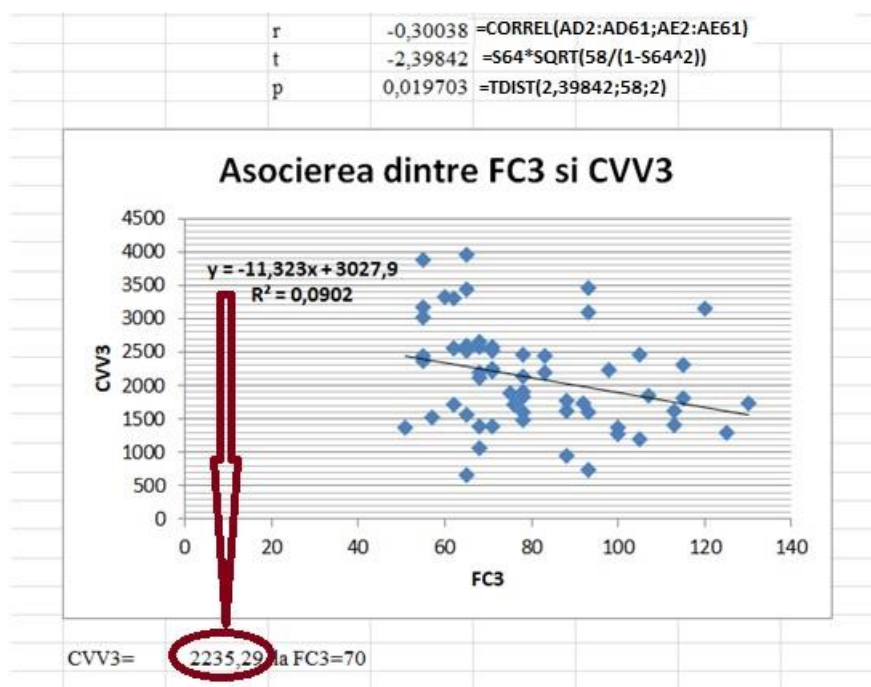
$r < -0.75$ sau $r > 0.75 \Rightarrow$ corelație puternică

$r = -1$ sau $r = 1 \Rightarrow$ corelație perfecta

- se calculeaza **statistica t** (premergatoare calculului probabilitatii p)

$$t = r \sqrt{\frac{n-2}{1-r^2}}$$

- se calculeaza **valoarea p**, cu functia **TDIST** (x va lua valoarea absoluta t, **n-2** = numarul de grade de libertate, **tails=2**).

2. **Data Analysis → Regression** (se selecteaza la Y coloana cu valorile dependente si la X coloana cu valorile independente).

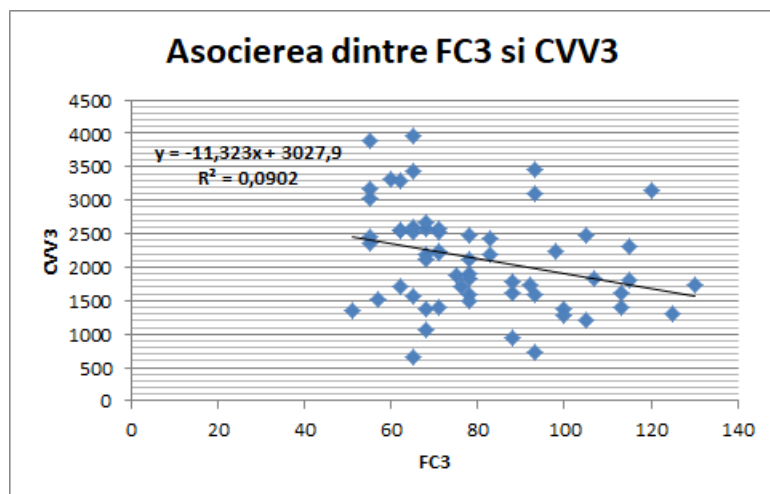
SUMMARY OUTPUT									
Regression Statistics									
Multiple R	0,300384								
R Square	0,090231								
Adjusted R	0,074545								
Standard Error	727,6983								
Observations	60								
ANOVA									
	df	SS	MS	F	Significance F				
Regression	1	3046169	3046169	5,752429	0,019703				
Residual	58	30713596	529544,8						
Total	59	33759765							
	Coefficients	Standard Error	t Stat	P-value	Lower 95%	Upper 95%	Lower 95,0%	Upper 95,0%	
Intercept	3027,874	389,4064	7,775615	1,46E-10	2248,392	3807,355	2248,392	3807,355	
FC3	-11,3226	4,720852	-2,39842	0,019703	-20,7724	-1,87278	-20,7724	-1,87278	

$$y = -11.3236 x + 3027,874$$

$$CVV3 = -11.3236 FC3 + 3027,874 = 2235.292$$

3. Reprezentarea grafica:

Dependenta dintre cele 2 variabile se vizualizeaza cu ajutorul graficului **Scatter** (se selecteaza intai coloana cu valorile independente - care vor fi afisate pe axa OX si apoi coloana cu valorile dependente - care vor fi afisate pe axa Oy).

In EpiInfo:

Advanced Statistics → Linear Regression

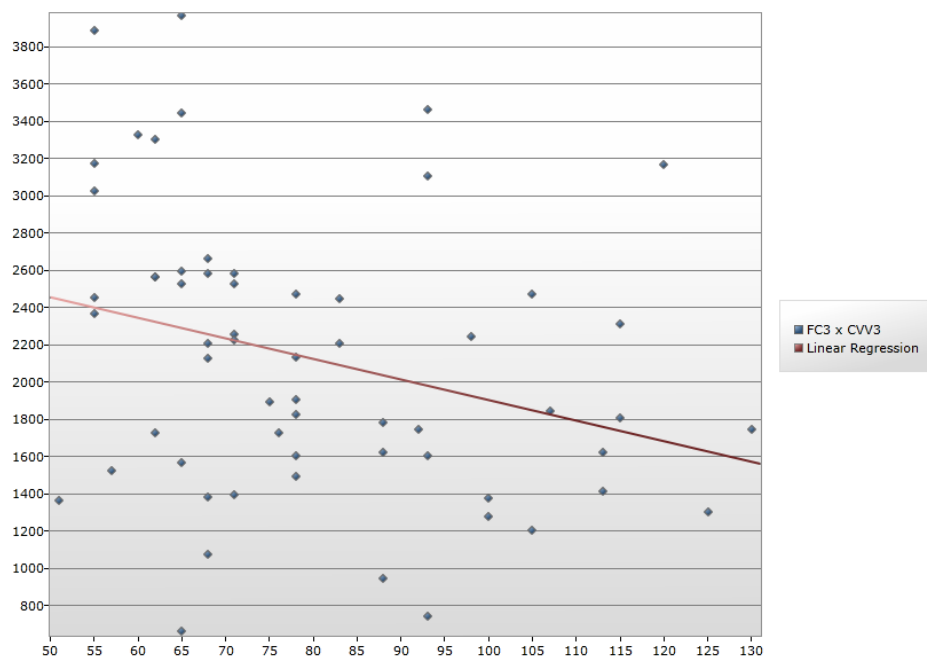
Rezultate:

Linear Regression

Variable	Coefficient	Std Error	F-test	P-Value
FC3	-11,323	4,721	5,7524	0,019703
CONSTANT	3027,874	389,406	60,4602	0,000000

Correlation Coefficient, $r^2 = 0,09$

Source	df	Sum of Squares	Mean Square	F-statistic
Regression	1	3046168,895	3046168,895	5,752
Residuals	58	30713596,105	529544,760	
Total	59	33759765,000		

În urma aplicării oricărui test statistic vom obține valoarea probabilității ca asocierile să fie întâmplătoare (p), după care luăm decizia statistică astfel:

$p \geq 0,05 \rightarrow H_0$ se accepta, diferentele sunt neseemnificative

$p < 0,05 \rightarrow H_0$ se respinge, diferentele sunt semnificative

$p < 0,01 \rightarrow H_0$ se respinge, diferentele sunt foarte semnificative

$p < 0,001 \rightarrow H_0$ se respinge, diferentele sunt extrem de semnificative

d. Decizia statistică

$p = 0.0197 < 0.05 \rightarrow H_0$ se respinge; exista corelatie semnificativa

e. Interpretarea rezultatelor

CVV3 se afla intr-o corelatie semnificativa, inversa si slaba cu FC3.